

Saturs

Priekšvārds	XI
Foreword	XIII
Krājuma "Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumi un lēmumi " anotācija	XVI
Resume Collection "Judgements and Decisions of the Department of Administrative Cases of the Senate of the Supreme Court of the Republic of Latvia of 2007"	XXIX
1. Nolēmumi, kurus Administratīvo lietu departaments pieņem kā pirmās instances tiesa	3
Iestādei, pieņemot lēmumu par personas iekļaušanu to personu sarakstā, kurām aizliegta ieceļošana Latvijas Republikā, jāvērtē personai tādējādi radītie cilvēktiesību ierobežojumi; šāda lēmuma saturs (<i>Lieta Nr.SA-1</i>)	3
Priekšnosacījums Valsts kontroles lēmuma pārsūdzībai tiesā ir tiešs personas vai revidējamās vienības tiesību vai tiesisko interešu aizskārumš; Valsts kontroles revīzijas ziņojumā ietvertiem ieteikumiem var būt tikai rekomendējošs raksturs, līdz ar to tie paši par sevi nerada tiešas tiesiskas sekas (<i>Lieta bez numura</i>)	12
2. Nolēmumi lietās par Valsts ieņēmumu dienesta lēmumiem vai faktisko rīcību	20
Dalībnieku ieguldītie līdzekļi sabiedrībā (izņemot pamatkapitālā) kā ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekama vienība; administratīvā akta pamatojuma maiņas nepieļaujamība administratīvā procesa tiesā stadijā (<i>Lieta Nr.SKA-21</i>)	20
Pircēja tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, ja ir šaubas par to, kādā ceļā attiecīgo preci ieguvīs pārdevējs (<i>Lieta Nr.SKA-70</i>)	29
Pēc muitas iestāžu iniciatīvas sniegta preces identifikācijas atzinuma tiesiskā daba (<i>Lieta Nr.SKA-90</i>)	38
Valsts ieņēmumu dienesta iestādes, kuras ir kompetentas pieņemt sākotnējo administratīvo aktu iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas kontroles ietvaros (<i>Lieta Nr.SKA-95</i>)	47
Augstākās instances tiesas kompetence, izvērtējot apelācijas sūdzībā izteiktos iebildumus par zemākas instances tiesas atsevišķi nepārsūdzamiem lēmumiem; zemākas instances tiesas lēmuma pārvērtēšana jautājumā par nokavētā procesuālā termiņa atjaunošanu (<i>Lieta Nr.SKA-117</i>)	56

Par tiesībām atskaitīt priekšnodokli; par faktiski notikušu darījumu kā vienu no priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību priekšnoteikumiem; par tiesību uz priekšnodokļa atskaitīšanu pierādīšanu; par <i>reformatio in peius</i> aizliegumu un par procesuālo darbību jēdzienu Administratīvā procesa likuma 49.panta izpratnē (<i>Lieta Nr.SKA-125</i>).....	70
Muitas brokera atbildība par muitas iestādē iesniegtajā deklarācijā norādīto ziņu pareizību (<i>Lieta Nr.SKA-162</i>).....	90
Nesamērīga administratīvā akta atcelšana; tiesas tiesības grozīt pārsūdzēto administratīvo aktu un Administratīvā procesa likuma 253.panta sestās daļas interpretācija (<i>Lieta Nr.SKA-183</i>)	98
Iestādes kļūda nedrīkst radīt privātpersonai netaisnīgas, nelabvēlīgas sekas; taisnīguma princips, tiesiskās paļāvības princips un labas pārvaldības princips (<i>Lieta Nr.SKA-238</i>).....	104
Iegādātās preces vai saņemtā pakalpojuma izmantošana saimnieciskās darbības nodrošināšanā kā priekšnoteikums tiesībām uz priekšnodokļa atskaitījumu (<i>Lieta Nr.SKA-249</i>)	117
Uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšana un lēmuma par pievienotās vērtības nodokļa parādu ietekme uz uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķinu (<i>Lieta Nr.SKA-365</i>).....	125
Administratīvā akta pamatojums – Valsts ieņēmumu dienesta pienākums lēmumā norādīt, kā veidojas nodokļu parāda kopējā summa (<i>Lieta Nr.SKA-367</i>).....	133
3. Nolēmumi lietās par pašvaldību domju (padomju) lēmumiem vai faktisko rīcību	142
Tiesas kompetence, izskatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu; tiesas kompetence sociālās palīdzības jomā (<i>Lieta Nr.SKA-118</i>)	142
Administratīvajā aktā iekļaujamai apstrīdēšanas/pārsūdzēšanas iespēju norādei jābūt tādai, lai privātpersona, ievērojot pienācīgu rūpību, to varētu saprast (<i>Lieta Nr.SKA-120</i>).....	153
Informācijas nesniegšanas un atteikuma sniegt informāciju tiesiskā daba (<i>Lieta Nr.SKA-191</i>)	159
Jautājums par publiskās lietošanas ceļu izveidi vai slēgšanu primāri risināms teritorijas plānojuma ietvaros. Šāda jautājuma risināšana ar individuālu lēmumu pieļaujama tikai būtiska cilvēktiesību aizskāruma gadījumā; brīvo un daļēji brīvo administratīvo aktu jēdziens (<i>Lieta Nr.SKA-193</i>)	168
Soda naudas nodokļu lietās samērīgums; soda naudas apmēra grozīšana; Administratīvā procesa likuma 253.panta sestās daļas un likuma "Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 6.punkta interpretācija (<i>Lieta Nr.SKA-241</i>)	188

Personas tiesības uz nodarītā morālā kaitējuma atlīdzinājumu; administratīvā akta izdošanas procesā veiktās darbības nav vērtējamas kā iestādes faktiskā rīcība; prasījuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu izlemšana (<i>Lieta Nr. SKA-295</i>)	195
Administratīvā procesa uzsākšana no jauna (Administratīvā procesa likuma 87.panta piemērošana) (<i>Lieta Nr. SKA-304</i>)	209
Par zemes piešķiršanas pastāvīgā lietošanā regulējumu; par labvēlīga administratīvā akta neizdošanas pārsūdzēšanu un par iestādes faktiskās rīcības jēdzienu (<i>Lieta Nr. SKA-369</i>)	219
Par tādas faktiskās rīcības pārsūdzību, kura veikta pirms Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanās (<i>Lieta Nr. SKA-506</i>)	229
4. Nolēmumi lietās par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes lēmumiem vai faktisko rīcību	238
Uzturēšanās atļaujas pieprasītājam izvirzītās prasības attiecībā uz iztikas līdzekļiem un paziņojumu par dzīvesvietu; samērīguma principa piemērošana, izdodot un kontrolējot obligāto administratīvo aktu (<i>Lieta Nr. SKA-3</i>)	238
Gadījums, uz kuru attiecināms regulējums par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna uz iesnieguma pamata; prasījuma par labvēlīgu administratīvo aktu izdošanu izskatīšana (<i>Lieta Nr. SKA-84</i>)	250
Par samērīguma principa piemērošanu, izdodot obligāto administratīvo aktu (<i>Lieta Nr. SKA-89</i>)	258
5. Nolēmumi lietās par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras lēmumiem vai faktisko rīcību	266
Prasījums par inflācijas koeficienta summas piedziņu (procentu un pieauguma pievienošana sākotnējam prasījumam) nav uzskatāms par jaunu prasījumu (<i>Lieta Nr. SKA-41</i>)	266
Prasījums par publiski tiesisko attiecību konstatēšanu; tiesību uz pensijas saņemšanu priekšnoteikumu konstatēšana (<i>Lieta Nr. SKA-172</i>)	276
Pirms Satversmes tiesas 2002.gada 19.marta sprieduma ieturēto pensiju atmaksāšana pensionāriem, pamatojoties uz grozījumiem likumā "Par valsts pensijām", kuri spēkā stājušies 2007.gada 1.janvārī, – valsts politiskā izšķiršanās atmaksāt iepriekš ieturēto pensijas daļu (<i>Lieta Nr. SKA-339</i>)	285
Ar administratīvo aktu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas pamats; valsts atbildība par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras veiktajiem pensiju izmaksas ieturējumiem; tiesību normu intertemporālā piemērošana lietās par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (<i>Lieta Nr. SKA-431</i>)	293

6. Nolēmumi lietās par citu iestāžu lēmumiem vai faktisko rīcību	300
Par Uzņēmumu reģistra kompetenci (<i>Lieta Nr. SKA-5</i>)	300
Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja brīdinājuma tiesisko dabu; par valsts amatpersonas rīcību, izskatot privātpersonas sūdzību par attiecīgās amatpersonas darījumu partneri; par apdrošināšanas līgumattiecību darījuma summu likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpratnē (<i>Lieta Nr. SKA-11</i>)	313
Par atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu pārsūdzēšanu un prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu; par invaliditātes noteikšanas datumu un par izģērbšanos invaliditātes noteikšanai nepieciešamajai apskatei ārstu komisijā (<i>Lieta Nr. SKA-14</i>)	324
Par dominējoša stāvokļa jaunprātīgas izmantošanas elementiem un intelektuālā īpašuma tiesību ietekmi uz tirgus dalībnieka atrašanos dominējošā stāvoklī (<i>Lieta Nr. SKA-15</i>)	341
Patērētāja tiesību aizsardzības regulējums neaptver visu iespējamo pakalpojuma sniedzēja civiltiesisko atbildību; Patērētāju tiesību aizsardzības centra kompetence (<i>Lieta Nr. SKA-141</i>)	354
Tiesību saņemt informāciju un tiesību saņemt atbildes uz iesniegumiem saturs; cilvēktiesību izmantošanas godprātīgums (<i>Lieta Nr. SKA-194</i>)	366
Struktūrfondu finansējuma saņemšanas konkursa administratīvās atbilstības stadija, tajā konstatēto trūkumu novēršanas iespējas; atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskuma izvērtēšanā piemērojamās tiesību normas (<i>Lieta Nr. SKA-221</i>)	389
Iestādes izsniegtā rēķina par administratīvā akta izdošanu tiesiskā daba; administratīvā akta nosacījumi un to pārsūdzēšana (<i>Lieta Nr. SKA-253</i>)	400
Lēmuma pieņemšana balsojot neatbrīvo iestādi no pienākuma izdarīt lietderības apsvērumus un norādīt tos lēmumā; atteikums kā negatīvs administratīvais akts (<i>Lieta Nr. SKA-255</i>)	410
Administratīvā akta noformēšana un akta pamatojuma vieta (<i>Lieta Nr. SKA-294</i>)	422
Vispārējās jurisdikcijas tiesas un Datu valsts inspekcijas kompetence jautājumā par personas datu izmantošanu; augstākas instances tiesas pievienošanās zemākas instances tiesas nolēmuma motivācijai (<i>Lieta Nr. SKA-346</i>)	428
Priekšnoteikums Nodarbinātības valsts aģentūras lēmumam par bezdarbnieka statusu atņemšanu personai bezdarbnieka pienākumu nepildīšanas dēļ un lēmuma samērīgums; apelācijas instances tiesas pienākums nolēmumā formulēt savu attieksmi pret pirmās instances tiesas nolēmumu (<i>Lieta Nr. SKA-376</i>)	437

Pulkveža pakāpes piešķiršanas process un tā gaitā pieņemto lēmumu tiesiskā daba, kā arī prasījuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu izlemšana (<i>Lieta Nr. SKA-406</i>)	445
Trešās personas jēdziens administratīvajā procesā (<i>Lieta Nr. SKA-414</i>)	456
Iestāde, kura izsniedz atzinumu par pārmaksātu vai nepareizi iekasētu valsts nodevu; privātpersonas tiesību ievērošanas princips (<i>Lieta Nr. SKA-474</i>)	464
Morālais kaitējums, kas nodarīts ar iestādes lēmumu par bērna izņemšanu no ģimenes; morālā kaitējuma atlīdzināšanai vērtējamie apstākļi (<i>Lieta Nr. SKA-512</i>)	471
7. Nolēmumi administratīvo pārkāpumu lietās	477
Atbilstīgs atlīdzinājums; tiesības uz atlīdzinājumu par aizskārumu, kas nodarīts ar procesuāliem pārkāpumiem administratīvā pārkāpuma lietā (<i>Lieta Nr. SKA-54</i>)	477
Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma – sīkā huligānisma – sastāvs un necenzētu vārdu jēdziens sīkā huligānisma kontekstā (<i>Lieta Nr. SKA-61</i>)	485
Par Ministru kabineta noteikumu "Ceļu satiksmes noteikumi" 71. un 75.punkta normu (pienākums izvēlēties pareizu braukšanas ātrumu un distanci) interpretāciju. (<i>Lieta Nr. SKA-122</i>)	492
Administratīvā pārkāpuma - sīkā huligānisma – sastāvs; jēdzieni "necenzēti vārdi" un "sabiedriska vieta"; administratīvā pārkāpuma protokola tiesiskā daba (<i>Lieta Nr. SKA-157</i>)	500
Objektīvās izmeklēšanas princips – tiesas pienākums vispusīgi noskaidrot lietas apstākļus (<i>Lieta Nr. SKA-181</i>)	509
Pierādījumu – alkometra mērījumu – pieļaujamība, ja alkometrs neatbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām; tulks administratīvā pārkāpuma lietā (<i>Lieta Nr. SKA-355</i>)	520
Administratīvais pārkāpums – transporta līdzekļa vadīšana, ja nav vadīšanas tiesību; tiesiskās paļāvības princips un vienlīdzības princips (<i>Lieta Nr. SKA-400</i>)	531
8. Lēmumi par pieteikuma vai lietas pakļautību izskatīšanai administratīvā procesa kārtībā	537
Attiecību starp Ventpils brīvostu un privātpersonu par ostas piestātnes nomu tiesiskā daba (<i>Lieta Nr. SKA-78</i>)	537
Ārstniecības iestādes vadītāja lēmuma anulēt izsniegto darbnespējas lapu tiesiskā daba (<i>Lieta Nr. SKA-103</i>)	547
Pašvaldības lēmuma, ar kuru atļauta zemesgabala apbūves blīvuma palielināšana, tiesiskā daba; galīgais lēmums būvniecības procesā (<i>Lieta Nr. SKA-197</i>)	556

Privatizācijas procesa būtība; tāda pašvaldības lēmuma tiesiskā daba un kontrole, ar kuru atsavināts nekustamais īpašums, par ko pašvaldībā saņemts privatizācijas ierosinājums (<i>Lieta Nr. SKA-251</i>)	568
Prokurora iesnieguma izpildes jautājums var būt pakļauts izskatīšanai administratīvajā tiesā; privātpersonai nav subjektīvās tiesības prasīt prokurora iesnieguma izpildi (<i>Lieta Nr. SKA-273</i>)	575
Latvijas Republikas Satversmē garantēto tiesību uz izglītību interpretācija; tiesības studēt doktorantūrā un tiesības prasīt mācību atvaļinājumu promocijas darba izstrādei; blakus sūdzības izskatīšana rakstveida procesā (<i>Lieta Nr. SKA-311</i>)	585
Valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš", slēdzot līgumus par dzelzceļa pārvadājumiem, neīsteno publisko varu, bet gan darbojas privāttiesību jomā (<i>Lieta Nr. SKA-480</i>)	595
Ieslodzīto tiesības uz darbu un izglītību – Latvijas Republikas Satversmes 106. un 112.panta tvērums; ieslodzījuma vietu pārvaldes rīcība, nenodrošinot ieslodzītos ar darbu un iespējām iegūt vidējo izglītību (<i>Lieta Nr. SKA-576</i>)	604
Tiesībsarga kā valsts varas īstenošanas uzrauga funkcijas un to būtība; tiesībsarga rīcības tiesiskā daba (<i>Lieta Nr. SKA-679</i>)	614
"Saprātīgā pieteicēja" princips; prasījums izvērtēt tiesības uz atlīdzinājumu (<i>Lieta Nr. SKA-760</i>)	621
9. Nolēmumi par personas tiesībām iesniegt pieteikumu	627
Dzīvokļa īpašnieka statuss administratīvā pārkāpuma lietā par attiecīgās dzīvojamās mājas neuzturēšanu kārtībā (<i>Lieta Nr. SKA-73</i>)	627
Par subjektīvajām tiesībām pārsūdzēt Valsts meža dienesta atteikumu pieņemt meža inventarizācijas materiālus (<i>Lieta Nr. SKA-137</i>)	636
Par subjektīvajām tiesībām prasīt iecelšanu par aizbildni; par adopcijas procesu, ja potenciālie adoptētāji ir ārvalstnieki; par populārsūdzību iesniegšanas ierobežojumu pieļaujamību (<i>Lieta Nr. SKA-144</i>)	641
Privātpersonas subjektīvās tiesības prasīt arī to ledzīvotāju reģistrā par sevi ievietoto ziņu labošanu, kuras saistītas ar citām personām (<i>Lieta Nr. SKA-160</i>)	652
Kapitālsabiedrības dibinātājam nevar atzīt subjektīvās tiesības prasīt tiesvedības turpināšanu lietā, kas izbeigta sakarā ar to, ka pieteicējs – kapitālsabiedrība – ir beidzis pastāvēt (<i>Lieta Nr. SKA-233</i>)	658
Pārstāvja institūts administratīvajā procesā; personas interese būt par pārstāvi nav aizsargājama (<i>Lieta Nr. SKA-473</i>)	668

10. Nolēmumi par pagaidu aizsardzības instrumentu piemērošanu	675
Pagaidu aizsardzības piemērošanas iespējas administratīvajā lietā, kurā piemērota mantas izņemšana (<i>Lieta Nr.SKA-388</i>)	676
Trešās personas tiesības uz pagaidu aizsardzību; pirmšķietamais (<i>prima facie</i>) prettiesiskums (<i>Lieta Nr.SKA-455</i>)	693
Pagaidu aizsardzības institūti – pagaidu noregulējums un administratīvā akta darbības apturēšana (atjaunošana), to nošķiršana un piemērošana; būvatļaujas un lēmuma par ēkas nodošanu ekspluatācijā tiesiskā daba (<i>Lieta Nr.SKA-495</i>)	705
Lūgumu par administratīvā akta darbības atjaunošanu var iesniegt jebkurā lietas stadijā, līdz tiesa pabeigusi lietas izskatīšanu pēc būtības; tiesa, kas izlēmusi lietu pēc būtības, pēc tam vairs nevar lemt par pagaidu aizsardzību (<i>Lieta Nr.SKA-673</i>)	730
Lemjot par iespēju apturēt Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma par soda naudas piemērošanu darbību, jāvērtē ne tikai pārsūdzētā lēmuma pirmšķietamais prettiesiskums, bet arī apsvērumi, kas izriet no šādas sankcijas krimināltiesiskā rakstura Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta kontekstā (<i>Lieta Nr.SKA-715</i>)	737
11. Nolēmumi par citiem administratīvā procesa tiesību jautājumiem	749
Prezumpcija, ka administratīvais akts adresātam paziņots (padarīts pieejams), jēdziens "ticami iemesli" Administratīvā procesa likuma 70.panta otrās daļas izpratnē un personas pienākums būt sasniedzamai (<i>Lieta Nr.SKA-64</i>)	749
Tiesas rīcība gadījumā, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs nav pienācīgi pilnvarots; procesuālo tiesību normu piemērošana (<i>Lieta Nr.SKA-76</i>)	756
Blakus sūdzības satura atbilstība likuma prasībām, atbilstības izvērtēšana (<i>Lieta Nr.SKA-77</i>)	762
Iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas ievērošana; apstrīdēšanas iesnieguma saturs (<i>Lieta Nr.SKA-539</i>)	767
Tiesas lēmums par tādu atkārtoti iesniegtu pieteikumu, kura pieņemšanu tiesa jau atteikusi sakarā ar to, ka pieteikums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā (<i>Lieta Nr.SKA-567</i>)	777
Dokumentu paziņošana procesa dalībnieku norādītajā adresē; procesuālā termiņa nokavējuma attaisnojošie iemesli; jautājuma par procesuālā termiņa atjaunošanu izskatīšanas kārtība (<i>Lieta Nr.SKA-650</i>)	783
Procesuālais termiņš tiesas nolēmuma pārsūdzēšanai (<i>Lieta Nr.SKA-652</i>)	791

Tiesas interpretēto jēdzienu rādītājs.....	796
Jēdzienu alfabētiskais rādītājs	812
Iestāžu rādītājs.....	873
Tiesību aktu rādītājs	877
Tēžu rādītājs	900
Nolēmumu rādītājs, uz kuriem publicētajos nolēmumos dota atsauces.....	1048
Citu avotu rādītājs, uz kuriem publicētajos nolēmumos dota atsauces.....	1057
Publicēto nolēmumu rādītājs pēc lietu numuriem.....	1059

Priekšvārds

Valsts akciju sabiedrība "Tiesu namu aģentūra" sadarbībā ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentu ir sagatavojusi kārtējo Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta nolēmumu krājumu. Šajā krājumā apkopoti Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada spriedumi un lēmumi. Kopš administratīvo tiesu izveidošanas šis jau ir ceturtais Administratīvo lietu departamenta nolēmumu krājums.

Uzsāktā tiesu nolēmumu publicēšanas prakse ir būtiska tiesiskās valsts veidošanā. Padarot nolēmumus pieejamus sabiedrībai, tiek nodrošināta tiesas darba caurskatāmība un prognozējamība, kā arī tiek veicināta Administratīvā procesa likuma 2.pantā noteiktā pamatmērķa – tiesību normu tiesiska, precīza un efektīva piemērošana publiski tiesiskajās attiecībās – sasniegšana.

Katram tiesas nolēmumam piemīt tiesību attīstošs un papildinošs raksturs. Ievērojot pieaugošo tiesu lomu tiesību tālākā veidošanā, kā arī to, ka tiesu nolēmumi aizvien vairāk tiek atzīti par pilntiesīgu tiesību palīgavotu, šādi nolēmumu krājumi kļūst par būtisku izglītojošu materiālu katram praktizējošam juristam. Kā atzinusi Satversmes tiesa, pieejama un saprotama judikatūra, kasācijas instances tiesas sniegtā problēmjautājumu analīze un interpretācija ir būtisks instruments vienveidīgas judikatūras veidošanai, kā arī tiesību attīstības nodrošināšanai (*sk. Satversmes tiesas 2008.gada 2.jūnija sprieduma lietā Nr.2007-22-01 "Par Civilprocesa likuma 434. un 464.panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 82., 86. un 92.pantam" 18.2.punktu*).

Uz judikatūras pieaugošo lomu tiesību normu piemērošanā ir norādīts arī Administratīvā procesa likumā. Tā, piemēram, 338.¹panta otrā daļa noteic, ka senatoru kolēģija var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja jautājumā par kasācijas sūdzībā norādīto konkrēto materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumiem attiecībā uz šo tiesību normu piemērošanu un interpretāciju Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumos citās līdzīgās lietās ir izveidojusies judikatūra un apelācijas instances tiesas spriedums atbilst tai.

Vienveidīga tiesību normu piemērošana ir viens no tiesiskās stabilitātes un tiesiskās drošības elementiem. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments savā praksē pievērš lielu uzmanību tam, lai tiktu nodrošināta vienveidīga tiesību normu piemērošana. Tāpēc vienmēr, sagatavojot nolēmumu konkrētā lietā, īpaši tiek pētīts, vai attiecīgās tiesību normas piemērošanas jautājumi ir analizēti kādā no

iepriekš pieņemtajiem nolēmumiem. Tādējādi nolēmumos izteiktās atziņas par tiesību normu piemērošanas un interpretācijas jautājumiem būtu svarīgi ievērot arī citiem tiesību normu piemērotājiem. Tas gan nenozīmē, ka Senāta Administratīvo lietu departaments nebūtu gatavs mainīt savu viedokli par konkrētās tiesību normas piemērošanu, ja tā izrādītos neprecīza vai kļūdaina. Taču lietas dalībniekiem un to pārstāvjiem, it īpaši iestādēm, kas nepiekrīt Senāta iepriekš sniegtajām atziņām par konkrētās tiesību normas piemērošanu, pamatojot savu viedokli izskatāmajā lietā, būtu jāizvirza tādi argumenti, kas atspēko judikatūrā izteiktās atziņas, vienlaikus norādot uz atbilstošāku konkrētā tiesību jautājuma risinājumu, nevis jāmēģina savus prasījumus vai iebildumus pamatot ar argumentiem, kas jau ir analizēti un noraidīti iepriekšējos nolēmumos.

Jāatzīmē, ka tiesu nolēmumu publicēšana ir saistīta ar vēl vienu ļoti būtisku aspektu. Nolēmums ir tiesneša darba produkts, un šā produkta publiskošana nenoliedzami liek tiesnesim censties sasniegt pēc iespējas augstāku nolēmuma juridisko kvalitāti. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, sagatavojot nolēmumus, pievērš lielu uzmanību tam, lai tie būtu viegli uztverami, saprotami un vispusīgi pamatoti.

Arī šim krājumam nenoliedzami ir būtiska loma judikatūras tālākā veidošanā, un, līdzīgi kā iepriekšējie krājumi, arī šis krājums ir viens no veidiem, kā interesentiem nodrošināt pieeju Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta praksei. Krājumā ir atlasīti un sistematizēti interesantākie un svarīgākie Administratīvo lietu departamenta 2007.gada nolēmumi par aktuāliem materiālo un procesuālo tiesību normu piemērošanas jautājumiem. Lai krājums būtu ērti lietojams un interesenti varētu tajā vieglāk orientēties, krājumā ir ietverti arī vairāki rādītāji, pēc kuriem var atrast interesējošo nolēmumu vai pētīt interesējošo administratīvā procesa problēmjautājumu.

Vēlos izteikt pateicību valsts akciju sabiedrībai "Tiesu namu aģentūra" par lielo ieguldījumu šajā mūsu valstij tik nozīmīgajā darbā un īpaši Tiesiskās informācijas un izdevniecības daļas darbiniekiem Lolītai Pekai, Signei Terihovai un Māritei Šmitei. Tāpat vēlos pateikties Augstākās tiesas Judikatūras nodaļas darbiniecei Ievai Višķerei par nozīmīgu ieguldījumu šā nolēmumu krājuma veidošanā, kā arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatoriem un senatoru palīgiem.

Administratīvo lietu departamenta
priekšsēdētāja **Veronika Krūmiņa**

**Latvijas Republikas
AUGSTĀKĀS TIESAS SENĀTA
Administratīvo lietu
departamenta spriedumi un
lēmumi**

2007

1. Nolēmumi, kurus Administratīvo lietu departaments pieņem kā pirmās instances tiesa

Iestādei, pieņemot lēmumu par personas iekļaušanu to personu sarakstā, kurām aizliegta ieceļošana Latvijas Republikā, jāvērtē personai tādējādi radītie cilvēktiesību ierobežojumi; šāda lēmuma saturs

1. Vērtējot iekšlietu ministra lēmumu, ar kuru persona, kas iespējami apdraud sabiedrības kārtību un drošību, iekļauta to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta, Senātam jāpārlicinās par to, vai lēmuma pamatojums – atsauce uz Drošības policijas atzinumu – atbilst tai informācijai, kas bija valsts drošības iestāžu rīcībā, un vai uz tās pamata pieņemtais iekšlietu ministra lēmums ir tiesisks un pamatots. Senātam vienlaikus jāpārlicinās arī par Drošības policijas kā atzinuma sniedzējas rīcības tiesiskumu (Imigrācijas likuma 61.panta sestā daļa, Administratīvā procesa likuma 250.panta pirmā daļa).

2. Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija negarantē tiesības ārvalstniekam ieceļot vai uzturēties noteiktā valstī vai netikt no tās izraidītam. Dalībvalstīm saskaņā ar vispāratzītu starptautisko tiesību principu ir tiesības kontrolēt to personu, kuras nav šīs valsts pilsoņi, ieceļošanu un uzturēšanos valstī, kā arī izraidīšanu no tās. Tomēr valstu šajā jomā pieņemtie lēmumi noteiktos gadījumos var aizskart personu cilvēktiesības – tiesības uz ģimenes un privāto dzīvi, un šādos gadījumos valstīm jāizvērtē šo cilvēktiesību ierobežošanas samērīgums (Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pants, Latvijas Republikas Satversmes 96. un 116.pants).

3. Kaut arī iekšlietu ministra lēmums par personas iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta, ir administratīvais akts, Administratīvā procesa likumā noteiktās administratīvā akta satura prasības uz šo lēmumu attiecas tikai tiktāl, ciktāl citu likumu speciālās normas nenoteic atšķirīgus noteikumus. Imigrācijas likuma normas noteic, ka šādu lēmumu pamatojumā netiek atspoguļota klasificētā (Drošības policijas atzinumā ietvertā) informācija. Šāds izņēmums no vispārējās administratīvā procesa kārtības ir attaisnojams, jo attiecīgo darbību, kas rada vai var radīt

draudus valsts drošībai, uzrādīšana lēmumā par personas iekļaušanu Sarakstā varētu kaitēt kompetento valsts drošības iestāžu darbam, atklājot valstij svarīgu klasificētu informāciju, tās avotus, daudzumu, tādējādi nopietni kaitējot valsts interesēm kopumā (Administratīvā procesa likuma 67.pants, Imigrācijas likuma 61.¹pants).

Rīgā, 2007.gada 8.jūnijā

Lieta Nr.SA-1

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	N.Salienieks
senatori	J.Briede
	I.Skultāne,

piedaloties pieteicēja A.M. pilnvarotajam pārstāvim, Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Iekšlietu ministrijas pārstāvei un Drošības policijas pārstāvei, kā arī Latvijas Ģenerālprokuratūras pārstāvei

atklātā tiesas sēdē izskatīja lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz A.M. pieteikumu par iekšlietu ministra 2007.gada 23.janvāra lēmuma Nr.1-63/76/1112-M atcelšanu un pienākuma uzlikšanu iekšlietu ministram izdot lēmumu par A.M. izslēgšanu no to personu saraksta, kurām ieceļošana Latvijā ir aizliegta.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Iekšlietu ministrijas 2005.gada 22.aprīļa rīkojumu Nr.397 A.M. (lietas materiālos arī – (...)) uz nenoteiktu laiku tika iekļauts to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijā ir aizliegta (turpmāk tekstā – Saraksts), pamatojoties uz Imigrācijas likuma 61.panta pirmās daļas 2.punktu un 63.panta trešās daļas 1.punktu.

[2] 2005.gada 16.jūnijā Imigrācijas likumā tika izdarīti grozījumi. Likuma pārejas noteikumu 7.punktā tika noteikts, ka izbraukšanas rīkojumi, lēmumi par piespiedu izraidīšanu vai lēmumi par ārzemnieku iekļaušanu Sarakstā, kuri pieņemti, pamatojoties uz kompetentu iestāžu sniegto informāciju un par kuriem ārzemnieks uzzinājis līdz 2005.gada 30.aprīlim, nav pārsūdzami, bet ārzemnieks ir tiesīgs prasīt, lai attiecīgā amatpersona pārskata lēmumu pēc būtības. Ja vēl pastāv apstākļi, kas bija par pamatu lēmuma pieņemšanai, iekšlietu ministrs pieņem lēmumu atbilstoši Imigrācijas likuma 61.¹panta otrajā daļā noteiktajam.

[3] Iekšlietu ministrija 2006.gada 23.februārī saņēma no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārsūtīto A.M. iesniegumu ar lūgumu atļaut ieceļot Latvijā, lai satiktos ar ģimeni.

Pamatojoties uz Drošības policijas sniegto atzinumu, iekšlietu ministrs 2006.gada 25.maijā pieņēma lēmumu Nr.122 "Par personas

iekļaušanu to ārzemnieku sarakstā, kuriem aizliegta ieceļošana Latvijas Republikā", ar kuru A.M. tika iekļauts Sarakstā, nosakot ieceļošanas aizliegumu uz nenoteiktu laiku.

[4] Iekšlietu ministrija 2006.gada 8.decembrī saņēma A.M. pilnvarotās personas B.M. iesniegumu, kurā lūdza izslēgt Krievijas Federācijas pilsoni A.M. no Saraksta vai noteikt terminētu ieceļošanas aizliegumu.

Ar iekšlietu ministra 2007.gada 23.janvāra lēmumu Nr.1-63/76/1112-M A.M. lūgums noraidīts. Lēmumā norādīts, ka, izvērtējot visus lietas materiālus, secināms, ka nav mainījušies apstākļi un tādējādi nav pamata pārskatīt 2006.gada 25.maijā pieņemto lēmumu Nr.122 par A.M. iekļaušanu Sarakstā.

[5] Augstākajā tiesā saņemts A.M. (turpmāk tekstā – pieteicējs) pieteikums, kurā lūgts atcelt iekšlietu ministra 2007.gada 23.janvāra lēmumu Nr.1-63/76/1112-M, ar kuru atteikts pārskatīt 2006.gada 25.maijā pieņemto lēmumu Nr.122 par pieteicēja iekļaušanu Sarakstā, kā arī lūgts uzlikt pienākumu iekšlietu ministram pieņemt lēmumu par pieteicēja izslēgšanu no Saraksta. Pieteikums pamatots ar zemāk minētiem argumentiem.

Iekšlietu ministra lēmums netika noformēts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta prasībām, proti, pieteicēja ieskatā iepriekšminētais lēmums nav pamatots, jo, izskatot viņa iesniegumu, netika izvērtēti laika gaitā mainījušies apstākļi, kā arī netika izdarīti apsvērumi par būtiskiem cilvēktiesību ierobežojumiem.

Pieteicējs ir godprātīgs, likumpaklausīgs armēņu izcelsmes Krievijas Federācijas pilsonis, kurš nekad nav saukts pie kriminālatbildības, ne arī izdarījis kādus citus apzinātus likumpārkāpumus. Pieteicējs dziļi ciena un respektē Latvijas valstisko suverenitāti, un nekad nav atbalstījis jebkādas trešo personu darbības, kas vērstas pret Latvijas Republiku vai tās interesēm.

Pieteicēja dzīve ir nesaraujami saistīta ar Latvijas Republiku. Latvijā dzīvo viņa divi nepilngadīgie bērni, meita K. un dēls R., kā arī bērnu māte T.S. Noteiktais ieceļošanas aizliegums nesamērīgi ierobežo pieteicēja iespējas uzturēt tiešus sakarus ar saviem bērniem un piedalīties ar to audzināšanu saistīto jautājumu izlemšanā. Abi bērni mācās skolā, kas liedz viņiem ilgstoši atstāt Latviju, nekaitējot izglītībai. Bērnu iespējas apmeklēt tēvu Krievijā apgrūtina arī nepieciešamība saņemt vīzas, jo bērni ir Latvijas Republikai lojāli pilsoņi, bet kaimiņvalsts pret Latvijas valsti izturas nedraudzīgi. Cita starpā, divu personu ceļošana uz Krieviju rada divreiz lielākus finansiālus izdevumus, nekā tas būtu vienai personai apmeklējot Latviju. Turklāt Krievijā dominē naidīga attieksme pret Latvijas pilsoņiem, kā arī ir augsts noziedzības līmenis, it īpaši Sanktpēterburgā, kur dzīvo pieteicējs, kas var kaitēt bērnu drošībai, uzturoties šajā valstī.

**1. Nolēmumi, kurus Administratīvo lietu departaments pieņem
kā pirmās instances tiesa**

Aizliegums ierasties Latvijā arī ierobežo pieteicēja iespējas kontaktēties ar savu brāli B.M, kurš dzīvo Latvijā. Lai gan pieteicējam būtu iespējams satikties ar savu brāli Krievijā, tomēr tas nevajadzīgi apdraudētu B.M. drošību, jo Krievijā pēdējos mēnešos izvērstas represijas pret Kaukāza izcelsmes cilvēkiem.

Vispusīgi un detalizēti būtu vērtējama Drošības policijas sniegtā informācija, jo pieteicējs pēdējo četrus gadus laikā vairākkārtīgi ieradās Latvijā – 2002., 2003. un 2004.gadā. Līdz ar to pieteicējs trīs reizes veiksmīgi saņēma vīzu, bet 2005.gadā pēc nesekmīga mēģinājuma saņemt vīzu viņš tika iekļauts Sarakstā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pieteicējs uzskata, ka apstākļi, kas varēja būt par pamatu viņa iekļaušanai Sarakstā, nepastāv, tāpēc iekšlietu ministra 2007.gada 23.janvāra lēmums Nr.1-63/76/1112-M, ar kuru atteikts pārskatīt 2006.gada 25.maijā pieņemto lēmumu Nr.122 par pieteicēja iekļaušanu Sarakstā, ir atceļams, kā arī iekšlietu ministram uzliekams par pienākumu pieņemt lēmumu par pieteicēja izslēgšanu no to personu saraksta, kurām ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta.

[6] Iekšlietu ministrija iesniegusi paskaidrojumu par pieteicēja pieteikumu, kurā norādīts, ka, saņemot pieteicēja 2006.gada 8.decembra iesniegumu, izvērtēti visi lietas materiāli un secināts, ka nav mainījušies apstākļi un tādējādi nav pamata pārskatīt 2006.gada 25.maijā pieņemto lēmumu Nr.122. Paskaidrojumos lūgts atbildētāja pusē pieaicināt Drošības policiju.

[7] Ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatora 2007.gada 11.maija lēmumu administratīvajā lietā atbildētāja pusē pieaicināta Drošības policija, kā arī administratīvajā lietā pieaicināta Ģenerālprokuratūra atzinuma sniegšanai.

[8] Administratīvā procesa dalībnieki tiesas sēdē sniedza savus paskaidrojumus.

[8.1] Uzturot iesniegto pieteikumu, pieteicēja pārstāvis lūdza iekšlietu ministra lēmumu atcelt, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Ņemot vērā, ka pieteicēja pārstāvim nebija speciālas atļaujas pieejai valsts noslēpumam, bet viņš arī nepiekrita tiesas nozīmētam pārstāvim, tiesa nolēma, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 108.panta otrajai daļai un Imigrācijas likuma 65.³panta trešajai daļai informācijas pārbaude, kura satur valsts noslēpumu, notiks slēgtā tiesas sēdē bez pieteicēja pārstāvja klātbūtnes.

[8.2] Iekšlietu ministrijas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka neatzīst pieteicēja pieteikumu un lūdz to noraidīt kā nepamatotu. Saņemot pieteicēja 2006.gada 8.decembra iesniegumu, izvērtēti visi lietas apstākļi un secināts, ka nav mainījušies ne faktiskie, ne tiesiskie apstākļi, kas varētu būt par pamatu 2006.gada 25.maijā pieņemtā

lēmuma Nr.122 pārskatīšanai. Turklāt tika vērtēts arī pieteicēja privātās dzīves aizskārums iepretim sabiedrības interesēm nodrošināt tiesisko kārtību valstī.

[8.3] Drošības policijas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka savāktā un apkopotā informācija un uz tās pamata izdarītie secinājumi ir bijuši par pamatu konstatējumam, ka, ierodoties Latvijā, pieteicējs var radīt draudus sabiedriskajai kārtībai un drošībai. Turklāt, izvērtējot apkopoto informāciju, tika apsvērts arī iespējamais pieteicēja privātās dzīves ierobežojums.

[8.4] Ģenerālprokuratūras pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka, izvērtējot Drošības policijas materiālus, kas ir pamatā lēmuma pieņemšanai un kas ir iegūti operatīvās darbības ceļā, tiesiski un kompetences ietvaros secināms, ka pieteicēja uzturēšanās valstī radītu draudus sabiedriskai kārtībai un drošībai, proti, persona pamatoti ievietota Sarakstā.

Motīvu daļa

[9] Imigrācijas likuma 61.panta sestā daļa paredz ārzemniekam, par kuru iekšlietu ministrs pieņēmis lēmumu par iekļaušanu to personu sarakstā, kurām iecelšana Latvijas Republikā aizliegta, tiesības viena mēneša laikā pēc lēmuma uzzināšanas šo lēmumu pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā.

Imigrācijas likuma VIII¹ nodaļas "Pieteikuma par iekšlietu ministra lēmumu par personas iekļaušanu sarakstā izskatīšana tiesā" 65.⁴panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa sprieduma motīvu daļā tiesas argumentus, kas attiecas uz valsts noslēpumu saturošas informācija novērtējumu, neatspoguļo, bet aizstāj ar norādi, ka tiesa konkrēto informāciju ir pārbaudījusi un izvērtējusi, par ko izdarīta atzīme tiesas sēdes protokolā.

Minētā likuma norma tādējādi nosaka izņēmumu no Administratīvā procesa likuma 251.panta piektajā daļā noteiktajām sprieduma motīvu daļas obligātajām sastāvdaļām, kas nozīmē, ka šajā spriedumā netiks atspoguļoti tie fakti un pierādījumi, kuri ietilpst Drošības policijas rīcībā esošajā lietā un kuri ir klasificēti kā slepenā informācija. Tiesa ar šiem materiāliem ir iepazinusies, ir tos izvērtējusi un ar tiem ir pamatots šis tiesas spriedums.

[10] Atbilstoši Imigrācijas likuma pārejas noteikumu 7. punktam lēmumi par personas iekļaušanu Sarakstā, par kuriem ārzemnieks uzzinājis līdz 2005.gada 30.aprīlim, nav pārsūdzami, bet ārzemnieks ir tiesīgs prasīt, lai attiecīgā amatpersona pārskata lēmumu pēc būtības. Pārsūdzētais 2007. gada 23.janvāra lēmums tika pieņemts, pamatojoties uz pieteicēja lūgumu pārskatīt sākotnējo lēmumu par viņa iekļaušanu Sarakstā. Administratīvo lietu departamenta ieskatā pie šādiem apstākļiem pārsūdzētais lēmums skatāms saistībā ar 2006.gada 25.maija lēmumu, ar kuru pieteicējs tika iekļauts Sarakstā.

1. Nolēmumi, kurus Administratīvo lietu departaments pieņem
kā pirmās instances tiesa

[11] Iekšlietu ministra 2006.gada 25.maija un 2007.gada 23.janvāra lēmums ir pamatots ar to, ka pieteicēja uzturēšanās Latvijā var radīt draudus sabiedriskajai kārtībai un drošībai. Šāds faktiskais apstākļu sastāvs pēc satura subsumējas Imigrācijas likuma 61.panta pirmās daļas 2.punktam. Tajā ir noteikts, ka "lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta, pieņem iekšlietu ministrs, ja kompetentām varas iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai (..)".

Administratīvo lietu departaments atzīst, ka ņemot vērā to, ka liegums ieceļot Latvijā pieteicējam ir noteikts kā personai, kas rada draudus sabiedriskajai kārtībai un drošībai, un ir pamatots ar kompetentas valsts iestādes Drošības policijas atzinumu, tiesai ir jāpārliedz par šā pamatojuma atbilstību tai informācijai, kas bija valsts drošības iestāžu rīcībā, un vai uz tās pamata pieņemtais iekšlietu ministra lēmums ir tiesisks un pamatots. Tiesai vienlaicīgi ir jāpārliedz par Drošības policijas kā atzinuma sniedzējas rīcības tiesiskumu.

Izskatot lietu, Administratīvo lietu departaments ir nonācis pie secinājuma, ka Drošības policijas atzinums, ka pieteicēja ierašanās Latvijā rada draudus sabiedriskajai kārtībai un drošībai, atbilst Drošības policijas iegūtajai informācijai, ko tiesa ir pārbaudījusi un izvērtējusi. Vienlaicīgi tiesa ir pārliedzies, ka Drošības policija ir darbojusies savas kompetences un likuma ietvaros.

Tādējādi iekšlietu ministrs pamatoti atzina, ka pieteicējs rada draudus sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

[12] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka iekšlietu ministrs savā lēmumā nav apsvēris draudu intensitāti, no vienas puses, un attiecīgās personas cilvēktiesības, no otras puses.

[12.1] Administratīvo lietu departamenta ieskatā, lai pārbaudītu, vai iekšlietu ministrs, pieņemot apstrīdēto lēmumu, ir ievērojis cilvēktiesības, tiesai jākonstatē, vai attiecīgais lēmums aizskar kādas no cilvēktiesībām, kas personai garantētas Satversmē un starptautiskajos līgumos, kam Latvija ir pievienojusies. Pieteikumā pieteicējs norādījis uz privātās dzīves ierobežojumu, proti, iekļaujot viņu Sarakstā, viņam tiek liegtas tiesības tikties ar ģimeni.

[12.2] Privātās dzīves aizsardzība noteikta Latvijas Republikas Satversmes 96.pantā, kā arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pantā. Kā vairākkārtīgi savos nolēmumos norādījusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija negarantē tiesības ārvalstniekam ieceļot vai uzturēties noteiktā valstī vai netikt no tās izraidītam un dalībvalstīm saskaņā ar vispārārstītu starptautisko tiesību principu ir tiesības kontrolēt to personu, kuras nav šīs valsts pilsoņi, ieceļošānu un uzturēšanos valstī, kā arī izraidīšanu no tās. Tomēr valstu šajā jomā

1. Nolēmumi, kurus Administratīvo lietu departaments pieņem
kā pirmās instances tiesa

pieņemtie lēmumi noteiktos gadījumos var aizskart tiesības uz privāto dzīvi, kas ir aizsargāta ar konvencijas 8.panta pirmo daļu (*sk., piemēram, Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2000.gada 9.novembra lēmuma 1.punktu lietā "Andrejs Šebanovs pret Latviju", iesniegums Nr.50065/99; latviešu valodā lēmums publicēts Eiropas padomes Informācijas biroja 2004.gadā izdotajā grāmatā "Eiropas Cilvēktiesību tiesa. Spriedumi un lēmumi lietās pret Latviju ar Egila Levita komentāriem", 135.–143.lpp., kā arī: <http://www.mkparstavis.am.gov.lv/lv/?id=115>).*

Ņemot vērā, ka Latvijā dzīvo pieteicēja bērni un viņa brālis, pamatota ir pieteicēja atsaukšanās uz iespējamo privātās dzīves aizskārumu.

[12.3] Atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 96.pantam, kā arī Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 8.panta otrajai daļai, personas tiesības uz privātās dzīves aizsardzību var ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, ja tas nepieciešams, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrisko drošību, labklājību un tikumību. Tādējādi, lai ierobežojumu uzskatītu par attaisnojamu, tam ir jābūt noteiktam ar likumu, ierobežojumam ir jābūt leģitīmam mērķim un ierobežojumam jābūt samērīgam. Konkrētajā gadījumā ierobežojums ir noteikts ar likumu – Imigrācijas likuma 61.pantu un tam ir leģitīms mērķis – valsts un sabiedriskā drošība.

Lai noskaidrotu, vai ierobežojums ir samērīgs, Administratīvo lietu departamenta ieskatā konkrētajā gadījumā iekšlietu ministram (Iekšlietu ministrijai) bija jānoskaidro, vai pieteicējam joprojām pastāv cieša personiska, ekonomiska vai sociāla saite ar Latviju, vai šāda saite viņam ir izveidojusies Krievijā, vai Krievijā viņam ir dzīvesvieta, vai ir nopietni šķēršļi viņa bērniem un brālim apciemot viņu Krievijā, kā arī citus ar privāto dzīvi tieši saistītus jautājumus. Citiem vārdiem, iekšlietu ministram (Iekšlietu ministrijai) bija jānoskaidro, cik lielā mērā konkrētajā gadījumā ir noticis pieteicēja privātās dzīves ierobežojums. Šis ierobežojums pēc tam bija jāsamēro ar nepieciešamību aizsargāt valsts un sabiedrisko drošību un kārtību (*sal. 122.punktu Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2003.gada 9.oktobra spriedumā lietā "Slivenko pret Latviju", iesniegums Nr.48321/99, latviešu valodā lēmums publicēts: <http://www.mkparstavis.am.gov.lv/lv/?id=115>*).

Kā izriet no lietas materiāliem un paskaidrojumiem tiesas sēdē, iekšlietu ministrs, pieņemot apstrīdēto lēmumu, ir izdarījis apsvērumus par pieteicēja privātās dzīves ierobežojumu, cita starpā, izdarījis lietderības apsvērumus, samērojot draudus sabiedriskajai drošībai un kārtībai, no vienas puses, un pieteicēja cilvēktiesību ierobežojumu, no otras puses, secinot, ka sabiedriskās drošības un kārtības apdraudējums ir lielāks par pieteicēja privāto tiesību aizskārumu. Iepriekš minētais secinājums atbilst arī Drošības policijas apkopotajai informācijai, ko tiesa ir pārbaudījusi un izvērtējusi.

**1. Nolēmumi, kurus Administratīvo lietu departaments pieņem
kā pirmās instances tiesa**

Tādējādi Administratīvo lietu departaments atzīst, ka iekšlietu ministrs pamatoti 2007.gada 23.janvāra lēmumā ir atteicis pieteicēju izslēgt no Saraksta. Citiem vārdiem, iekšlietu ministra 2007.gada 23.janvāra lēmums ir atstājams negrozīts, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms kā nepamatots.

[13] Administratīvo lietu departaments kā nepamatotu noraida pieteicēja apgalvojumu, ka iekšlietu ministrs, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, būtu pārkāpis Administratīvā procesa likuma 67.pantā ietverto administratīvā akta pamatojuma pienākumu.

Imigrācijas likuma 61.¹panta otrajā daļā ir noteikts, kādām ziņām ir jābūt iekšlietu ministra lēmumā (administratīvajā aktā) par ārzemnieku iekļaušanu sarakstā saskaņā ar Imigrācijas likuma 61.panta pirmo daļu. Starp septiņiem elementiem, kādiem ir jābūt ietvertiem lēmumā, kā trešais norādīts: atzinuma par šā likuma 61.panta pirmajā daļā minēto nosacījumu esamību datums un identificējošais numurs. Savukārt Imigrācijas likuma 61.¹panta pirmajā daļā noteikts, ka atzinumu iekšlietu ministram lēmuma pieņemšanai nosūta Valsts policijas priekšnieks, Valsts robežsardzes priekšnieks vai valsts drošības iestādes vadītājs. Konkrētajā gadījumā atzinumu iekšlietu ministram ir nosūtījis valsts drošības iestādes – Drošības policijas priekšnieks.

Drošības policijas priekšnieka atzinums, kā atzīst Administratīvo lietu departaments, ar tajā norādīto datumu un identifikācijas numuru, uz ko ir tieši norādīts iekšlietu ministra lēmumā, ir pieņemtā administratīvā akta pamatojums. Turklāt atbilstoši minētajai Imigrācijas likuma normai lēmumā nav konkrēti jānorāda sarakstā iekļautās personas darbības, kas rada draudus sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

Administratīvā procesa likuma 3.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka šo likumu piemēro administratīvajā procesā iestādē, ciktāl citu likumu speciālajās normās nav noteikta cita kārtība. Imigrācijas likuma 61.¹panta otrā daļa attiecībā uz iekšlietu ministra lēmuma formu un saturu ir speciālā tiesību normu Administratīvā procesa likuma 3.panta pirmās daļas izpratnē.

Imigrācijas likumā pieļautais izņēmums no vispārējās administratīvā procesa kārtības ir attaisnojams, jo attiecīgo darbību, kas rada vai var radīt draudus valsts drošībai, uzrādīšana lēmumā par personas iekļaušanu Sarakstā varētu kaitēt Imigrācijas likuma 61.¹panta pirmajā daļā nosaukto kompetento valsts iestāžu darbam, atklājot valstij svarīgu slepenu informāciju, tās avotus, daudzumu, tādējādi nopietni kaitējot valsts interesēm kopumā (*sk. arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 24.februāra spriedumu lietā, kas ierosināta pēc A.K. pieteikuma, lieta SA-4*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Imigrācijas likuma 65.⁴ un 65.⁵pantu, kā arī Administratīvā procesa likuma 246.–252.pantu un 253.panta pirmo daļu,

1. Nolēmumi, kurus Administratīvo lietu departaments pieņem
kā pirmās instances tiesa

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Noraidīt A.M. pieteikumu par iekšlietu ministra 2007.gada 23.janvāra lēmuma Nr.1-63/76/112-14 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu iekšlietu ministram izslēgt A.M. no to personu saraksta, kurām ieceļošana Latvijā ir aizliegta.

Spriedums nav pārsūdzams.

Priekšnosacījums Valsts kontroles lēmuma pārsūdzībai tiesā ir tiešs personas vai revidējamās vienības tiesību vai tiesisko interešu aizskārums; Valsts kontroles revīzijas ziņojumā ietvertiem ieteikumiem var būt tikai rekomendējošs raksturs, līdz ar to tie paši par sevi nerada tiešas tiesiskas sekas

1. Tiesības apstrīdēt un pēc tam arī pārsūdzēt Valsts kontroles lēmumu par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu ir tikai tām personām vai revidējamām vienībām, kuru tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais lēmums tieši skar, tas ir, kurām Valsts kontroles lēmums rada tiešas tiesiskas sekas (Valsts kontroles likuma 64. un 65.pants, Administratīvā procesa likuma 31.pants).

2. Valsts kontroles vērtējumam par to, vai konkrēts Valsts kontroles lēmums skar personas vai revidējamās vienības tiesības vai tiesiskās intereses, nav izšķirošas nozīmes lēmuma pārsūdzēšanas tiesību atzīšanā, jo tā ir tiesas kompetence. Tas ir, pieteicēja tiesību vai tiesisko interešu aizskāruma esamību vai neesamību izvērtē tiesa, lemjot par pieteikuma pieņemšanu izskatīšanai (Valsts kontroles likuma 64.panta pirmā daļa, Administratīvā procesa likuma 31.pants).

3. Valsts kontroles likuma 64.panta pirmajā daļā ietvertā tiesību norma interpretējama tādējādi, ka tiesā nav pārsūdzami tādi Valsts kontroles lēmumi, kas tieši neskar personas vai revidējamās vienības tiesības vai tiesiskās intereses. Līdz ar to, ja Valsts kontroles padome bez izskatīšanas atstājusi personas vai revidējamās vienības tiesības vai tiesiskās intereses aizskarošu revīzijas departamenta lēmumu, šāda atstāšana bez izskatīšanas nevar būt šķērslis revīzijas departamenta lēmuma pārsūdzībai (Valsts kontroles likuma 64.panta pirmā daļa, tiesības uz tiesu).

4. Valsts kontroles likumā noteiktā Valsts kontroles revīzijas departamenta lēmuma ārpustiesas izskatīšanas kārtība (apstrīdēšana Valsts kontroles padomē) nav interpretējama kā formāls priekšnoteikums lēmuma pārsūdzībai tiesā.

Ārpustiesas izskatīšanas mērķis ir, pirms persona savu aizskarto tiesību vai tiesisko interešu aizsardzībai vēršas tiesā, ļaut kompetentai iestādei pārskatīt zemākas iestādes pieņemto lēmumu un vajadzības gadījumā to labot. Tādējādi nozīmīgs ir apstrīdēšanas kārtībā pieņemtais lēmums pēc būtības. Līdz ar to gadījumā, ja Valsts kontrole, pamatojoties uz viena apstrīdētāja iesniegumu, pēc būtības ir izvērtējusi revīzijas departamenta attiecīgā lēmuma ietekmi uz visiem iespējamiem apstrīdētājiem, ar pieteikumu tiesā var vērsties ne